

deling, hvori han skulde prøves, og Dplysningen skulde hentes fra en anden Afdeling: det har jeg ikke idag, det er jeg examineret i for et halvt Aar siden og behøver ikke at vide det nu. Tingen er som sagt den, at et vist Alfinit ikke kan forstaaes uden i Belysning af det Hele, og derfor er det naturligt, at det er føiet sammen til et Hele. Profesorerne maatte altsaa forlade, dersom de skulde handle overeensstemmende med dette Lovforslag, hele det hidtil gjældende System; de maatte omforme Videnskabens Dele paa ganske andre Maader med bestemte praktiske Hensyn; men Følgen deraf vilde være, at ogsaa fra Lærernes Standpunkt var Videnskaben slaaet ihjel. I hvad jeg her har udtalt, ligger, at man ikke ved Lovforslaget vil kunne udrette, hvad man tilsigter; man vil ikke kunne sætte det igjennem, thi det er jo aabenbart, at man vil ikke kunne faae saadanne Examina indførte, hvis Profesorerne gjøre deres Pligt, idet de da maae examinere saaledes i de enkelte Dele, at Examinanden ikke slipper deraf, hvis han ikke har Kundskab til det Hele. Det er ikke det, jeg har meent, der skulde tilsigtes ved en saadan Lov. Det er ikke, at man vil Bureokratiet tillivs, hvad jeg kunde finde i sin Orden; det er heller ikke, at man siger, at den juridiske Examen — hvad der hyppigt er saa — udgiver sig som Beviis for Noget, den ikke beviser. Det er ikke det, der steer ved dette Lovforslag, men det: at man slaaer Videnskaben ihjel. — Hvorfor man da vil beholde Examen paa andre Punkter, indseer jeg ikke. Hvorfor da beholde den statsvidenskabelige Examen, imod hvilken alle de samme Indvendinger kunne gjøres, alene med den Undtagelse, at den ikke giver den ubelukkende Afgang? Det kan jeg ikke indsee. Men er det Tilfældet, at man bør beholde den statsvidenskabelige Examen, hvorfor da ikke beholde den juridiske, men sætte den paa samme Fod som den statsvidenskabelige? Det havde været det Naturlige. Men er det paa den anden Side Examina, som overhovedet bør forkastes, hvorfor da forkaste den ene og ikke den anden? — Jeg maa dog til det, der blev udtalt af den ærede Rigsdagsmand fra Viborg (Klein) mod det Forunderlige i § 2, tillade mig yderligere at sige, at der staaer, at der skal afholdes Prøver under

Høiesterets Tilsyn for dem, der vilde være Dommere. Der skal tages Saamange, som man kan skønne, man behøver ad Aare. Det kan ogsaa til Nød gaae an; men saa staaer der: „de Antagne benyttes umiddelbart derefter i Forretninger, der paa engang kunne forøge og prøve deres Brugbarhed.“ Hvad kan Hensigten med Prøven være. Andet end, som naturligt, at de, som ved Prøven vise sig udhygtige, ikke skulle have Lov til at være Dommere? Men hvad vil den ærede Rigsdagsmand i saa Fald gjøre, hvor vil han faae Dommere fra? Thi der maa jo ikke tages til Dommere Andre end dem, som have underlastet sig denne Examen, og der antages ikke et større Antal af dem, end man netop bruger; sæt nu, at en 4. à 5. Stykker af dem ikke due, hvorfra skulle saa Dommere komme? Det indseer jeg virkelig ikke. (Zahle gjør en Bemærkning). Ja, jeg vilde ønske, at den ærede Rigsdagsmand kunde besørge Embedet, men det tvivler jeg dog paa, at han kan (Zahle: De Paa-gjældende kunne maastee i det næste Aar være duelige!). Ja, det kunde jo være, at de næste Aar kunne være duelige, men det kunde jo ogsaa være, at de i det næste Aar viste sig endnu mere uduelige end i det foregaaende Aar — hvor skulle saa Dommere komme fra? Saa bliver der tilsidst slet Ingen (Zahle: Hvorledes gaaer det ved den militaire Høiskole?). Ja, den ærede Rigsdagsmand spørger, hvorledes det gaaer ved den militaire Høiskole . . .

Formanden: Jeg maa anmode de ærede Rigsdagsmænd om at afholde dem fra en sllig privat Samtale.

Nimestad: Ja, jeg skal gjerne holde mig til Sagen selv, men der blev af den ærede Rigsdagsmand opkastet et Spørgsmaal om, hvorledes det gaaer med den militaire Høiskole, og der er saa Meget at bemærke med Hensyn til den, at jeg ikke kunde vide, i hvilken Retning jeg skulde svare. Jeg antager forøvrigt, at det gaaer godt.

Jeg maa gjentagende lægge det ærede Thing paa Hjerte, at det foreliggende Lovforslag, langt fra at kæmpe mod Examina, tværtimod mang-